

ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ 50Η ΕΠΕΤΕΙΟ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΥΠΡΟΣ - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ – ΒΕΡΟΙΑ

Μέσα στα πλαίσια των εορτασμών για την 50η επέτειο της Κυπριακής Δημοκρατίας, η Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου δίνει συναυλίες στην Κύπρο, τη Θεσσαλονίκη και τη Βέροια, με τη συμμετοχή νεαρών ταλαντούχων Κύπριων μουσικών, το μαέστρο Γιώργο Κουντούρη και σολίστ στο πιάνο την Έλενα Μιτέλλα.

Η περιοδεία περιλαμβάνει συναυλίες στο Δημοτικό Θέατρο Λάρνακας και το Μαρκίδειο Θέατρο Πάφου στις 7 και 8 Οκτωβρίου αντίστοιχα, στην Αίθουσα Συναυλιών Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης μέσα στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Δημήτρια και σε συνεργασία με το Δήμο Θεσσαλονίκης στις 13 Οκτωβρίου και στο Χώρο Τεχνών Δήμου Βέροιας σε συνεργασία με την Κοινωφελή Επιχείρηση Πολλαπλής Ανάπτυξης στις 14 Οκτωβρίου 2010. Η είσοδος είναι ελεύθερη(πληροφορίες 2331078100).

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τα έργα: In memoriam - για ορχήστρα εγχόρδων του Σόλων Μιχαηλίδη, το Κοντσέρτο για Πιάνο σε Λα ελάσσονα, Εργ. 54 του Σούμαν και τη Συμφωνία Αρ. 40 σε Σολ ελάσσονα, Κ. 550 του Μότσαρτ.

IN MEMORIAM - ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΑ ΦΥΛΑΚΙΣΜΕΝΑ ΜΝΗΜΑΤΑ

για ορχήστρα εγχόρδων (Lento dolente)

Τα «Φυλακισμένα Μνήματα», ένα στενό με ψηλούς πέτρινους τοίχους νεκροταφείο στον εσωτερικό χώρο των Κεντρικών Φυλακών, κλείνουν τα κορμιά δεκατριών παλικαριών, σύμβολα της εξέγερσης για την απαλλαγή της Κύπρου από τον αγγλικό ζυγό. Σήμερα, ο χώρος αυτός αποτελεί ένα προσκύνημα στους ηρωομάρτυρες της θυσίας και του μαρτυρίου της Κύπρου.

Το In Memoriam (Εις μνήμην), γραμμένο μετά από μία επίσκεψη του συνθέτη στο χώρο αυτό, είναι για τον ίδιο «μία ευλαβική προσευχή, ένα απλό-λιτό πνευματικό μνημόσυνο που κάνει κάθε Έλληνας επισκέπτης». Γράφτηκε στις 29 Ιανουαρίου 1974, έξι σχεδόν μήνες πριν την τούρκικη εισβολή στην Κύπρο. Η πρώτη εκτέλεση του έργου έγινε στις 4 Μαρτίου 1974, στη 15η Συναυλία της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης με διευθυντή ορχήστρας τον ίδιο το συνθέτη.

Από μορφολογικής άποψης, το In Memoriam είναι γραμμένο σε τριμερή φόρμα, δηλαδή βασίζεται στο σχήμα ABA όπου στο τμήμα Β ο συνθέτης ενσωματώνει μία νέα τριμερή μορφή. Το τμήμα Α βασίζεται σε στοιχεία τα οποία προέρχονται από το θέμα, ένα απλό ρυθμικά και μελωδικά σχήμα στη Ρε ελάσσονα. Το δεύτερο μέρος, Β, αντίθετο σε χαρακτήρα από αυτό που προηγήθηκε, κρύβει μέσα από το έντονο ρυθμικό και χρωματικό

του στοιχείο την αισιοδοξία και την ελπίδα του Κύπριου πολίτη για ένα καλύτερο «αύριο», για ένα πιο όμορφο και ειρηνικό μέλλον με ανθρώπινες συνθήκες για την Κύπρο. Μια νέα τριμερής μορφή ενσωματώνεται στο τμήμα Β, όπου το α' μέρος είναι το scherzando (το έντονο ρυθμικά και χρωματικά τμήμα), ενώ το β' μέρος είναι ένα «Μοιρολόι», αργό ρυθμικά. Το «Μοιρολόι» (Lento dolente) είναι μία απλή ρυθμικά μελωδία στο σόλο βιολί με ισοκρατήματα από τα υπόλοιπα έγχορδα.

R. Schumann (1810-1856): Κοντσέρτο για Πιάνο σε Λα ελάσσονα, Εργ. 54

Δυο χρόνια μετά το γάμο του με την αγαπημένη του Κλάρα, ο Schumann ξεκίνησε να συνθέτει ένα έργο για πιάνο και ορχήστρα, το οποίο οραματιζόταν ως 'ένα συνδυασμό συμφωνίας, κοντσέρτου και μεγάλης σονάτας'. Το έργο, με τίτλο Φαντασία, ολοκληρώθηκε το 1841 και, παρά το γεγονός ότι ήταν μια από τις πρώτες του απόπειρες σύνθεσης για ορχήστρα, ο Schumann επιχείρησε να το εκδώσει, χωρίς όμως αποτέλεσμα. Απογοητευμένος, εγκατέλειψε το έργο μέχρι το 1845, οπότε και αποφάσισε να το μετατρέψει σε κοντσέρτο για πιάνο, προσθέτοντάς του ένα Intermezzo και το Φινάλε. Μετά την πρεμιέρα του στη Δρέσδη το Δεκέμβριο του 1845, με την Κλάρα να ερμηνεύει το μέρος του πιάνου, το κοντσέρτο ανήλθε αμέσως ως ένα από τα πιο δημοφιλή έργα του Schumann.

Παρά το μεγάλο χρονικό διάστημα που μεσολάβησε μέχρι την ολοκλήρωση του κοντσέρτου, οι τρεις κινήσεις παρουσιάζουν αξιοθαύμαστη ενότητα χαρακτήρα και θέματος. Στη Φαντασία, δομημένη εν μέρει σε φόρμα-σονάτα, ο πιανίστας δηλώνει την παρουσία του άμεσα με μια λαμπρή σειρά από συγχορδίες, πριν την είσοδο του όμποε με το κύριο θέμα, το οποίο επανεμφανίζεται καθ' όλη τη διάρκεια του κοντσέρτου. Ένα λυρικό επεισόδιο όμοιο με φαντασία εκτυλίσσεται λίγο πριν την ανάπτυξη, η οποία συνδυάζει στοιχεία από τις εναρκτήριες συγχορδίες του πιάνου και μια μεγαλόπρεπη εκδοχή του κυρίου θέματος. Η ένταση μειώνεται στιγμιαία προς την ανακεφαλαίωση, η οποία ακολουθεί πιστά τη δομή της έκθεσης. Μετά από την πολυσύνθετη cadenza, η ορχήστρα επανέρχεται με μια τελική, γοργή coda.

Το ήρεμο Intermezzo, σε τριμερή μορφή, δημιουργεί έντονη αντίθεση σε σχέση με τη μεγαλόπρεπη μουσική που προηγήθηκε. Με κυρίαρχο στοιχείο το συνεχή διάλογο μεταξύ του πιάνου και των έγχορδων, κι αργότερα των πνευστών, η μουσική οδηγεί σ' ένα τρυφερό σόλο από τα βιολοντσέλα στο μεσαίο μέρος, και αντηχεί το κύριο θέμα στην κατάληξή της. Το πανηγυρικό Φινάλε ξεκινά χωρίς ανάπαυλα, με το πιάνο ν' αναγγέλλει ένα εορταστικό κύριο θέμα σε Λα μείζονα, κι έπειτα ένα δεύτερο θέμα, έντονα ρυθμικό. Τα δυο θέματα αναπτύσσονται μ' εξαιρετική φαντασία στο γεμάτο ενέργεια κεντρικό μέρος, καταλήγοντας στην ανακεφαλαίωση: εδώ η μουσική μεταφέρεται από τη δεσπόζουσα στην αναμενόμενη τονική κλίμακα, η οποία εγκαθιδρύεται και πάλι κατά τη διάρκεια της εκτενούς τελικής coda.

W. A. Mozart (1756-1791): Συμφωνία Αρ. 40 σε Σολ ελάσσονα, Κ. 550

Παρότι η τεσσαρακοστή συμφωνία είναι ένα από τα δημοφιλέστερα έργα του Mozart, τα στοιχεία που αφορούν στη δημιουργία της είναι μέχρι σήμερα λιγοστά: η συμφωνία γράφτηκε σχεδόν παράλληλα με την 39η και την 41η το καλοκαίρι του 1788, κι ο Mozart

συμπεριέλαβε το θέμα της στον προσωπικό κατάλογο έργων του στις 25 Ιουλίου.

Οι τέσσερις κινήσεις της συμφωνίας, οι οποίες εμφανίζονται με την καθιερωμένη σειρά (γρήγορη – αργή – μινουέτο/τρίο – γρήγορη), είναι δομημένες σε φόρμα-σονάτα, εξαιρουμένης της τρίτης κίνησης, η οποία ακολουθεί τριμερή μορφή. Η πρώτη κίνηση ξεκινά μ' ένα σιγανό αλλά ανήσυχο θέμα σε Σολ ελάσσονα από τα έγχορδα, ενώ μια φορτισμένη γέφυρα οδηγεί στο δεύτερο, ανάλαφρο θέμα στη σχετική μείζονα, με έγχορδα και ξύλινα πνευστά. Τα δυο θέματα εξελίσσονται καθ' όλη τη διάρκεια της θυελλώδους ανάπτυξης, με τα βιολιά και τα ξύλινα πνευστά να κατέχουν και πάλι εξέχοντα ρόλο, ενώ στην ανακεφαλαίωση οι μελωδίες επανεμφανίζονται στην τονική πριν από την καταληκτική coda.

Χαρακτηριστικό της λυρικής δεύτερης κίνησης σε Μι ύφεση μείζονα είναι ένα μοτίβο αποτελούμενο από ζεύγη φθόγγων, που παραπέμπουν σε αναστεναγμούς (Seufzer), με μια γοητευτική μελωδία ν' αναπτύσσεται παράλληλα από τα έγχορδα. Η ανήσυχη ατμόσφαιρα επανέρχεται στο Μινουέτο που ακολουθεί: αν και διατηρεί τη μορφή του αυλικού χορού, η έντονη πολυφωνία και οι συνεχείς τονισμοί αποπνέουν μια σχετικά επιθετική διάθεση, η οποία διακόπτεται στιγμιαία από το ανάλαφρο, τρυφερό Τρίο σε Σολ μείζονα. Η αρμονικά ενδιαφέρουσα μουσική του Φινάλε, βασίζεται σε μια σύντομη ανιούσα φράση, που αναπτύσσεται και παραλλάσσεται καθ' όλη τη διάρκεια της κίνησης, επιδεικνύοντας τολμηρές μετατροπές κι έναν εντυπωσιακό, σχεδόν δωδεκαφθογγικό χειρισμό του θεματικού υλικού στο μέρος της ανάπτυξης.

ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΚΥΠΡΟΥ

Η Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου ιδρύθηκε το 1987 από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού και μέχρι το 2006 λειτουργούσε ως Κρατική Ορχήστρα Κύπρου. Το 2006 η Κυβέρνηση συνέστησε το Ίδρυμα Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου, το οποίο ανέλαβε τη λειτουργία της από τον Ιανουάριο του 2007.

Σύμφωνα με την Καλλιτεχνική Πολιτική του Ιδρύματος, κύριος στόχος της Συμφωνικής Ορχήστρας Κύπρου είναι να φέρει την κλασική μουσική κοντά στο ευρύ κοινό της Κύπρου. Στο πλαίσιο αυτό παρουσιάζει συναυλίες σε όλες τις πόλεις, καθώς και σε αγροτικές κοινότητες και διάφορα ιδρύματα. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα της Ορχήστρας, που οργανώνονται σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, καλύπτουν όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης – προσχολική έως και μέση εκπαίδευση – και περιλαμβάνουν επισκέψεις των μουσικών στα σχολεία, μουσικοεκπαιδευτικά εργαστήρια, σχολικές εκπαιδευτικές συναυλίες και οικογενειακές συναυλίες. Οι δραστηριότητες της Ορχήστρας περιλαμβάνουν επίσης συμμετοχή σε Διεθνή και τοπικά Φεστιβάλ, καθώς και σε παραγωγές όπερας.

Με στόχο την προώθηση της καλλιτεχνικής δημιουργίας, η Σ.Ο.Κ. συνεργάζεται με Κύπριους συνθέτες, παρουσιάζοντας συχνά έργα τους σε πρώτη εκτέλεση. Έχει συνεργαστεί με πληθώρα καταξιωμένων Κυπρίων και ξένων σολίστ και μαέστρων, ενώ παράλληλα προσφέρει ευκαιρίες σε νέους Κύπριους καλλιτέχνες να παρουσιαστούν μπροστά στο

κοινό. Με στόχο την προβολή του σύγχρονου πολιτισμού της Κύπρου, η Ορχήστρα πραγματοποιεί προγράμματα πολιτιστικής ανταλλαγής και έχει πραγματοποιήσει εμφανίσεις στο εξωτερικό, όπως αρκετές φορές στην Ελλάδα, Γερμανία, Δανία, Βουλγαρία, Γαλλία, Μάλτα, Αγγλία και Ελβετία.

Γιώργος Κουντούρης (μαέστρος)

Ο Γιώργος Κουντούρης γεννήθηκε στη Λευκωσία το 1980. Αποφοίτησε από τη σχολή βιολιού του Εθνικού Ωδείου Κύπρου με βαθμό “Άριστα Παμφηφεί”. Το 2006 αποφοίτησε με Κόκκινο Δίπλωμα από το Κρατικό Κονσερβατόριο της Αγίας Πετρούπολης, όπου σπούδασε Διεύθυνση Οπερατικής και Συμφωνικής Μουσικής στην τάξη του Αλεξάντρ Αλεξέγιεβ, και Βιολί στην τάξη της Αντονίνα Καζάρενα. Διηύθυνε επανειλημμένα τη Συμφωνική Ορχήστρα του Κονσερβατορίου καθώς και την Ορχήστρα Όπερας και Μπαλέτου. Το 2005 διέυθυνε την St. Petersburg Chamber Philharmonia, και αργότερα τον ίδιο χρόνο έκανε την πρώτη του εμφάνιση στο χώρο της όπερας. Στους επόμενους μήνες ακολούθησαν συνεχείς εμφανίσεις διευθύνοντας όπερες και μπαλέτα.

Αμέσως μετά την αποφοίτησή του, ο κύριος Κουντούρης διορίστηκε στο Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνιας στο Αντζελες ως βοηθός μαέστρος της Φιλαρμονικής Ορχήστρας και της Συμφωνικής Ορχήστρας του UCLA. Ταυτόχρονα ήταν δεσμευμένος με διδακτορική έρευνα υπό τον καθηγητή Neal Stulberg. Επίσης, διορίστηκε στην πενταμελή ερευνητική ομάδα του Δρ. Robert Winter. Στο Λος Άντζελες, εκτός από συχνές εμφανίσεις ως μαέστρος, εμφανίστηκε και ως πιανίστας με σύνολα μουσικής δωματίου.

Από τον Δεκέμβριο του 2007, ο κύριος Κουντούρης συγγράφει τη διατριβή του με θέμα «Η 2η συμφωνία του Μανώλη Καλομοίρη» στο Κρατικό Κονσερβατόριο της Αγίας Πετρούπολης υπό την καλλιτεχνική επιμέλεια του καθ. Αλεξάντρ Αλεξέγιεβ και την επιστημονική επίβλεψη της Δρ. Νατάλια Μπραγκίνσκαγια. Το 2008 έδωσε σειρά συναυλιών με τη Φιλαρμονική Ορχήστρα της Σιβηρίας (Τομσκ) και το 2009 διηύθυνε την πρώτη συναυλία ακαδημαϊκών συνθέσεων του Αλκίνοου Ιωαννίδη με τη Φιλαρμονική Ορχήστρα της Αγίας Πετρούπολης και το συνθέτη ως σολίστ. Με τη Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου, εμφανίστηκε το 2008 και το 2010.

Επιστημονικά άρθρα του κ. Κουντούρη έχουν δημοσιευθεί σε Η.Π.Α., Ρωσία, Κύπρο και Ελλάδα ενώ δημοσίευση της εργασίας του για τον Μ. Καλομοίρη θα δημοσιευθεί τον Ιούνιο από το μουσικολογικό περιοδικό «Μουσική Ακαδημία» της Μόσχας. Συμμετέχει ως ομιλητής σε διεθνή μουσικολογικά συνέδρια όπως το συνέδριο αφιερωμένο στο «Ρίμσκυ-Κόρσακοβ» στην Αγία Πετρούπολη και το «Διεθνές Μουσικολογικό Φόρουμ» στη Μόσχα.

Έλενα Μιτέλλα (πιάνο)

Η Έλενα Μιτέλλα γεννήθηκε το 1980 στη Λευκωσία. Στα πέντε της χρόνια άρχισε μαθήματα πιάνου στο Εθνικό Ωδείο Κύπρου, με τη Μαίρη Ιωάννου και μετά με τον Μάριο Ιωάννου. Λίγο αργότερα άρχισε και μαθήματα βιολιού και σύντομα αποτέλεσε μέλος της Κρατικής Ορχήστρας Νέων Κύπρου στα πρώτα βιολιά.

Μόλις στα 16 της χρόνια απέκτησε το Advanced Certificate στο πιάνο με εξαιρετικά ψηλή βαθμολογία, ενώ τον προηγούμενο χρόνο είχε πάρει και το Grade 8 στο βιολί. Προτάθηκε επίσης δύο φορές για υποτροφία από το ίδιο το Royal Schools of Music. Τον ίδιο χρόνο η Έλενα κέρδισε ταυτόχρονα το Grand Prix και το 1ο βραβείο στον Παγκύπριο Διαγωνισμό που προκήρυξε το Μουσικό ίδρυμα Ευαγγελίας Τζιαρρή. Το 1997 τιμήθηκε ως «η πρώτη μαθήτρια με τις υψηλότερες επιδόσεις», με την ευκαιρία των 50 χρόνων του Εθνικού Ωδείου Κύπρου. Η Έλενα πήρε Πτυχίον Πιάνου των Ελληνικών εξετάσεων στην εκπληκτικά νεαρή ηλικία των 14 χρόνων.

Στα δεκαοκτώ της χρόνια η Έλενα έγινε δεκτή στο Royal Academy of Music του Λονδίνου (Βασιλική Ακαδημία Λονδίνου), από όπου αποφοίτησε το 2002 με διάκριση παίρνοντας τον τίτλο BMus στο Piano Performance. Έλαβε επίσης με διάκριση το δίπλωμα LRAM. Κατά τη διάρκεια των σπουδών της, παρακολουθούσε μαθήματα πιάνου με την Patsy Toh και μετείχε σε master classes των διακεκριμένων καθηγητών πιάνου Alexander Satz και Murray Perahia, οι οποίοι της έκαναν εξαιρετικά σχόλια για την απόδοσή της στο πιάνο. Το 2003 η Έλενα πήρε το μάστερ της (MMus) με διάκριση στο Piano Performance and Related Studies από το Goldsmith's College, Λονδίνο.

Τώρα η Έλενα συμπληρώνει τη διδακτορική της διατριβή (PhD) in Piano Performance στο Goldsmith's College, με θέμα , The Chopin Etudes: A past and present approach to his piano technique methodology and its influence on performance, την οποία αναμένεται να παρουσιάσει το 2011. Από το Μάρτιο του 2006 η Έλενα διδάσκει πιάνο στο Μουσικό Σχολείο Λευκωσίας.

Η Έλενα Μιτέλλα έχει εμφανιστεί ως σολίστ στην Ελλάδα, Κύπρο, Αυστρία και Ηνωμένο Βασίλειο.

Μετά από πρόσφατες ακροάσεις πιάνου που προκήρυξε το ίδρυμα Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου, η Έλενα πήρε την 1η θέση με πολύ ψηλή βαθμολογία.

«Η Έλενα είναι μια λαμπρή χαρισματική μουσικός, μια εξαιρετική καλλιτέχνης με άριστη τεχνική και οι εκτελέσεις της αποκαλύπτουν ένα ιδιαίτερο ταλέντο, μια μαγεία και μια επικοινωνιακή δύναμη». Alexander Ivashkin